

EN JOSEP I LA MARÍA

Den Josep i la María vaig aprendre que l'amor no té edat, ni lloc, ni circumstàncies, només existeix, passa i queda gravat a foc. Qui pot assegurar que als setanta anys no es pot enamorar un com si en tingués quinze?.

A vegades la vida ens retorna allò que ens ha pres prèviament...

En Josep i la María es van conèixer d'adolescents, al poble on estiuejaven les seves famílies, i es van enamorar, però la guerra els hi va esclatar a la cara. Quan tot es va calmar, cap de les dues famílies va tornar al poble, i els seus camins es van separar.

Van passar els anys i en Josep es va casar, per aquelles coses de la vida, la seva dona també es deia María, el matrimoni va tenir dos fills, una noia i un noi.

La María, pel seu costat, va fer el mateix, es va casar i va tenir dos fills, un noi i una noia.

En Josep, un català profund i de la ceba, era amant de la cultura catalana i a banda de la seva professió, feia un programa setmanal de sardanes (rotllana oberta) a la principal emissora de ràdio de Catalunya (Catalunya Ràdio). La seva particular veu era un referent en el món sardanístic, i un diumenge al matí, després de quaranta anys, la María va escoltar aquella veu a la ràdio, i aquella corrent que a l'adolescència havia recorregut les seves venes va tornar a envair el seu cos. Ella no va dir res, estava casada, però cada diumenge al matí posava la ràdio i escoltava sardanes.

En Josep sense sospitar res seguia amb el seu programa setmanal, estava casat i era un home satisfet amb la seva vida.

Però la vida, capriciosa ella, va voler tornar a jugar amb ells.

L'home de la María es va posar malalt i un dia, després de temps de patiment, la va deixar. I ella es va quedar amb una vida feta, uns fills, uns nets, unes amistats ... etc, però al tancar la porta del seu pis, estava sola. Sola, amb els seus records, els seus projectes truncats, les seves il·lusions, i el seu programa de sardanes dels diumenges al matí.

La dona d'en Josep, l'altre María, va caure malalta, va lluitar i lluitar, però va perdre la guerra, i un dia també va deixar sol al Josep. Sol amb els seus fills, els seus nets, els

seus amics... etc però sol, amb els seus records, el seu futur incert, la seva depressió i el seu programa de sardanes dels diumenges al matí.

Un diumenge, una veu telefònica, li va demanar que radies una sardana, “Com et dius?” va preguntar ell, “Maria”, va respondre ella, i els seus cors es van parar per uns segons. “No pot ser”, va pensar ell. Va penjar el telèfon i va posar la musica. “Ho he fet”, va dir ella, va penjar el telèfon i va escoltar la sardana.

En Josep, col·laborava, altruísticament, en una associació en favor de la cultura i el folklore, el nostre i el de molts altres països. (Allà ens vam conèixer, jo també hi col·laborava).

A l'associació, també hi havia el fill d'en Josep, el Jesús, music, director de cobla, locutor de radio, i en el seu interior, el fill perfecte.

Cada any fèiem diverses activitats, una d'elles l'Aplec internacional de la sardana i mostra de grups folklòrics, a on un cop a l'any, concretament al mes d'agost, viatjàvem a una ciutat estrangera i fèiem un festival per donar a conèixer la nostra cultura. Gegants, castellers, esbarts, bastoners, diables, bestiari, falcons, concert de cobla i ballades de sardanes.

Cada any eren molts els habituals que viatjaven amb nosaltres, i en Josep era tota una institució en aquells viatges.

El que en Josep no sabia era que aquell any tindria una visita inesperada.

I ves per on, el destí va fer de les seves i va tornar a posar en el mateix camí a la Maria i al Josep. Es van veure durant el viatge, després a la tornada unes quantes vegades, i un dia ja no es van tornar a separar mes.

No cal dir que aquesta relació no va caure per igual a tothom. Els coneguts ho van celebrar, alguns amics ens vam alegrar, però la família si va oposar amb totes les seves forces. Segons els fills, els de l'un i els de l'altre, que es creien els amos de les seves vides, estaven bojós, ja eren senils no sabien el que feien. “que rapit has oblidat a la mare”, “com li pots fer això al pare?” Inclús els hi van arribar a prohibir que es tornessin a veure.

Però ells absents de tot i de tots van continuar la seva marxa.

No feia falta res, només veure'ls per adonar-se que eren feliços. Vivien una segona adolescència, com ells deien “no fem mal a ningú”.

Anaven a ballar, viatjaven, feien excursions, assistien a actes culturals, etc... convivia i vivien. Tan era així que al final els fills, els de l'un i els de l'altre, van claudicar i van mig acceptar la situació. També va influir que es van sentir més lliures al no tenir d'estar pendents d'ells.

Jo, al principi, no podia entendre com aquella parella separada durant més de cinquanta anys, visques i actues com si sempre hagués estat junta. Ells parlaven del passat, però també del futur, i sobretot vivien el present. Es veia que s'estimaven, que sempre s'havien estimat.

Animat per la Maria, el Josep va escriure un altre llibre. (El petit ginjoler) (arbre de quina fusta es fabrica la tenora). Un dia el Josep em va demanar si el podia ajudar a transcriure el llibre a l'ordinador. Vaig passar moltes estones amb ells, vam xerrar molt i de moltes coses, inclús diria que es va crear un vincle d'amistat bastant fort. Explicaven la seva història, la que els va unir, els va separar i els va tornar a ajuntar. Era impressionant veure amb quina força s'agafaven a la vida, amb quina intensitat vivien el dia a dia.

I veient-los, parlant amb ells, convivint aquelles tardes, els vaig entendre.

Els em van ensenyar que no era la edat, ni el temps, ni les circumstàncies, sinó el moment d'estimar, el silenci i l'esclat. Quan un estima de veritat es mira la vida de diferent manera. Tot té una importància preferent i relativa. La vida és la vida amb tots els colors i l'amor omple tot l'espai.

Però aquell destí, tan capriciós, els va voler separar una vegada més. En Josep es va posar malalt, però no va estar mai sol, la Maria sempre va estar al seu costat, sempre fins al final i més enllà. Poc temps després ella també se'n va anar.

En Josep va morir el 29 d'agost del 2001. Estic segura que allà on es trobin continuen junts i estimant-se.

En memòria d'ells.

Un dia es van conèixer i van ser tres, la Maria, en Josep i l'amor.

MERCÈ GIRONELLA I LLEIDA